

POKROK PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

in Crete, pro Saline okres, Nebraska; ve Schuyler a Clarkson, pro okres Colfax, Nebraska; ve Wilson, Kas., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota, a v Tyndall, S. D., pro stát South a North Dakota.

Předplatné:

Pro Spojené Státy, \$2.00. Pro Kanadu, \$2.50. Do Evropy, \$3.00 ročně.

Zásilkou peněz dále se pomoci peněžních poukazek (Money Orders), expresních poukazek Express Money Orders), bankovních poukazek (Bank Drafts), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujeme-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z krubů čtenářů uveřejníme ochotně. Musí být stručné, psané bez úmyslu někomu osobně poškodit a podepsány plným jménem, at již má být v redakci utajeno, anebo a dopisem uveřejněno.

NĚMECKO-AMERICKÁ ALIANCE

Německo-americká aliance byla dávnou v existenci, když vypovězena válka Spojenými Státy Německu. Němci věděli, že budou moci této aliance potřebovat. Již dříve německí novináři pracovali na podkladě jednoho plánu a bylo jim třeba sdružovat se v zájmu svých skrytých snah pro budoucnost. Chtěli být silni politicky, chtěli fedrovat ve Spojených Státech na předním místě německví. Starali se, aby v různých školních byly pochvalné články o jejich císaři, o Němcích a Německu a mladé mysli dříve aby získávaly byly znenáhla pro jejich zájmy. Dařilo se jim. Tak v čínce školní v městě Chicagu byly pochvalné články o německém císaři. Jenž stejně byl vyvyšován vedle jiných amerických hrdinů. Kaiser stál v čínce jako takový bezúhonný charakter George Washingtona, děti školní domnívaly se, že může být tento "velký" muž srovnán s Lincolnem a jenerálem Grantem, německá řeč byla vnucována dětem, v některých veřejných školách vyučování jazyku německému bylo předmětem povinným, takže na příklad děti italské, které sem byly přivezeny rodiči, musely se učít vedle řeči anglické i řeči německé, kterou ve svém životě nemohly nikdy potřebovat. Bylo to zbytečné ubíjení času. Když takové dítě nepřineslo výslovně práni rodičů, že si nepřejí, aby hoč nebo deera jejich navštěvovali hodinu vyučování německému jazyku, museli je navštěvovat. A rodiče neradi to činili, poněvadž vždycky učitel anebo učitelka dali to znát takovému dítěti.

divě, pozná se, že jedině tímto tělesem byly posilovány tyto povratné snahy, že aliance mnohé protizákonné věci financovala, až konečně dochází k vyjasnění a jedná se v senátním výboru pro záležitosti soudeovské o odnětí charteru a zrušení další existence německo-americké aliance. Byla to válka, která přiváděla některé národní zákonodárce, že je třeba tu něco učiniti. Američané dnes si uvědomují nebezpečí německé kultury nadlidi, pochopují, že žluté nebezpečí bylo tu stavěno před očima jediné z těch důvodů, aby nebylo viděno nebezpečí jiné a daleko horší, nebezpečí kaiserismu. Avšak závás se pochopilo a poznalo. A proto nyní všemi silami dlužno bojovat k tomu, aby germanisační snahy zdejších Němců byly paralyzovány dokonale. Odstranit německý jazyk ze všech škol, pročistit učebnice od všeho germanického jedu a německý neloyalní anebo podvratný živel poslat do žalářů hromadně a stavět pro ně vězňáky, aby bylo dost místa pro ty, kteří se tam ještě dostanou.

POČASÍ ČINITEL V BITVÁCH

Dívy moderního váleční jsou mnohé a veliké, ale jest jedna věc, která hraje v přítomné válce přesně tutéž roli, jako v první válce, která byla kdy vedena, věc, kterou ani nejspíše taktik nemůže kdy zanéstí přesně do svých výpočtů, a to jest počasí. Od nepamětných dob bylo jedním z nejdůležitějších činitelů ve válčení, a bude vždycky až do konce této války. Vše může být pohotové k velké bitvě, ale znenadání přijde dešt nebo sněh, nebo náhle zvedne se vichřice, a všechny plány musí být změněny. A změna tato může mítí snadno dalekosáhlou historickou důležitost. Když vojevůdce připravuje svou kampaň, počasí musí být bráno v úvahu právě tak bedlivě, jako otázka střeliva nebo potravín a šatstva pro vojáky. Velitel musí vždycky věděti předem, jaké počasí pravděpodobně nastane, a musí být na ně připraven.

čen, pak se počasí vyjasnilo právě tak náhle, jako se přihnal liják, a slunce svítilo jasně. Ale janovští lučističci, ve které Francouzové skládali své naděje, opomněli udržeti tetivy svých luků v suchu během lijáku, a když bitva začala, luky nechtěly řádně pracovati. Francouzský král zrušil a naričil svým ozbrojením, aby se vrhli na lučističky, stojící v prvních řadách před jízdou, a pobili je, nežli se vrhnou na nepřítel. Ale ve zmatku, jenž následoval, Angličané dobyli rychle výhody a vyhráli bitvu.

Právě v tomto okamžiku, když před bitvou u Waterloo přišlo toho rána, povolal k sobě generála Droula, a tážal se ho, jaké jest počasí. Zdálo se, jako by se mělo vyjasnití, a generál Droul sdělil Napoleonovi, že odložil útok o pět nebo šest hodin, puda snadnosti ohehne, aby unesla děla. Napoleon projevill souhlas, domníval se, že tento odklad poskytne čas marsálku Grouchy, aby se dostavil s očekávanými posilami. Grouchy však nepřišel a odklad prospěl pouze Angličanům, neboť umožnil generálu Blucherovi, jenž byl zraněn den před tím, aby se připojil k Wellingtonovi. Příchod Blucherův, jak známo, způsobil porážku Napoleonovu.

Howe byl přinucen počasím, aby vyklidil Boston v r. 1776. — Domníval se, že jeho posice jest tam úplně bezpečná, ale jednoho hromadí své síly na Dorchester Heights. Když byl rebelům dovolil, aby se tam usadili, jeho posice byla by se ocitla v nebezpečí, a proto se rozhodl, podniknouti na síly Washingtonovy útok dne 5. března. Ježto však vtrvil vál prudce protivným směrem, loďi nebyly s to dostati se na místo určení, a pokus stal se neproveditelný. Tato vichřice pokračovala celý příští den a noc a poskytla americkým rebelům tolik času k sesílení posle, přivedení děla a dopravu děl, že když počasí se uklidnilo, Howe považoval útok na posice Washingtonovy za beznadějný a proto raději vyklidil město.

Tak tomu jest ve válce. Skoro v každé bitvě počasí prospívalo té nebo oné straně. A ježto tomu tak přesně v přítomné válce. — Jsou dva druhy počasí, se kterými armády musí zápořiti: náhle bouře, jaká prohrála Francouzům bitvu u Kreščaku, a pravidelné počasí, jako jest ruská zima, jež zničila Napoleona. Jaké účinky může mítí pouhá nepatrná změna ve směru větru v nynějších bitvách, do kterých Němci zavedli rozsáhlé užívání jedovatých plynů, jest každému samozřejmé. — Angličané žehnají svým ziminím mlhám v těchto dnech, neboť znamenají skoro absolutní ochranu před vzdušnými nájezdy. Německé aeroplany a vzducholoďi objevují se nad Londýnem a jinými anglickými městy jedině kolem úplňku, za jasného počasí.

'PŘEBYTEK' ŽEN V EVROPE.

Ve většině evropských zemí a hlavně ve velkých státech Evropy byl již po celá desetiletí značné větší počet žen než mužů. Ačkoli se vsude rodilo více chlapců než děvčát — asi na 105 narozených chlapců rodilo se 100 dívek — je v mnoha evropských zemích k zazenávaní "přebytek" žen. K tomu přispěly: větší úmrtnost mužů následkem většího nebezpečí v jejich zaměstnání, zostřující se boj o existenci, různé životní výstřednosti a větší výstěhovaletví mužů než žen.

Před nynější válkou měla Velká Británie ze všech evropských zemí největší "přebytek" žen. — Dle sčítání obyvatelstva v roce 1911 bylo ve Velké Británii o 1,300,000 více žen než mužů. V Německu přebytek žen v posledních letech před válkou poněkud poklesl, činil však dle sčítání obyvatelstva v roce 1910 přece ještě 840,000. Bylo-li sčítání obyvatelstva v Rusku správné, bylo tam před válkou o 685,000 více žen než mužů.

V Rakousko-Uhersku bylo o více nežli 500,000 žen více nežli mužů. Z Italie, Francie a Švýcarska není žádných novějších statistik o početním poměru mužů a žen, ale i v těchto zemích bylo značné méně mužů nežli žen. Malé Portugalsko mělo před válkou okrouhle o 50,000 více žen nežli mužů, Dánsko o 83,000, Holandsko o 64,000, Belgie o 44,000. Jediné země, které měly před

nynější válkou větší počet mužů než žen, byly státy balkánské. — Tak mělo na příklad Rumunsko před válkou o 96,000 mužů více nežli žen, Bulharsko o 78,000 a Řecko o 17,000.

ANGLICKÝ ČASOPIS O NAŠEM HAVLÍČKOVÍ

Časopis Chicago Tribune, v jedné ze svých částí přinesl zajímavý článček o nesmrtelném bojovníku za práva českého národa — Karlu Havlíčkovi Borovském, z péra Williama Lightfoota Wissehara. K článku, který uveřejněn byl v rubrice, vyhrazené pro sochy v chicagských parcích, připojen jest i zřídilý snímek Havlíčkova pomníku v Douglas parku. Článek sám je jedním z celé série jiných, které nejsou ničím, než kondensovaným výpravěním toho, co W. Lightfoot Visseher říkal dětem z různých škol a distriktů, když je provázel parky chicagskými v automobilech. Vypravování jeho setkala se u dětí s takovým zájmem, že pozornost věnovali mu i dospělí. Tribuna přináší proto každou neděli pro jednom z jeho článků, pojednávajících o té neb oné soše, k němuž vždy připojuje snímek dotyčného pomníku. Poslední z nich platil v rubrice té Havlíčkovi, o kterém Visseher sděluje:

"Zde máme pomník Karla Havlíčka Borovského, českého básníka, žurnalisty a vlastence-mučedníka. Čechy jako království vykazuji se pozoruhodnou historií a brillantní literaturou. Nyní však jsou korunni zemí rakouskou a jednou z hlavních provincií říše rakouské. Rakouská autokracie byla na vrcholu svého pronásledování Čechů a Čech v době, kdy Havlíček zahájil svoji kariéru. Havlíček narodil se v Borově — v Jihovýchodních Čechách — roku 1821 a žil pouze 35 roku. Za tu dobu vykonal však kus obrovské práce, skvělé, hrdinské a nedocenitelné pro svoji rodnu zemi jako žurnalista. Mimo to byl velkým a skutečným básníkem a jakkoli psal v různých jazycích, přece jen byl v básních svých pro Čechy tím, čím pro Skotsko v písních svých byl Robert Burns. Všechny básně jeho vynořovaly se národním charakterem a vedle toho i neobyčejnou originalitou.

Z OBORU ZDRAVOTNICTVÍ

OČI, JEŽ POTŘEBUJÍ BRÝLÍ

Nosení brýlí může být považováno za takovou nutnost jako vykonání zubolékarské práce na vykotlaných anebo jinak vadných zubech. Lidé stále více nosí brýle. Musí být nějaká příčina toho, jinak by jich lidé nenosili. Jsou mnozí lidé, že nemohou vykonávati svoji práci anebo svoje řemeslo, jestliže nenosí brýle.

Lidé shledávají, že jejich zuby mohou být zachráněny, bolest odstraněna a zdraví zlepšeno, nechají-li si vadné zuby upravití zubolékářem a tož může být řešeno o nosení brýlí těmi, kdož je potřebovují. Je málo tak šťastných lidí, kteří konají práci, na kterou hledětí musí z blíзка, aby vydrželi bez brýlí ještě přes 40. rok svého věku. Některí z těch, kdož jsou krátkozrači, obejdou se ne brýlí po celý svůj život, ježto oči jejich věkem se zlepšují k hledění na blíзка, ale nikoliv na dálku.

Někdy slyšíme, že dědeček toho či onoho z našich přátel četl bez brýlí v 70. anebo 80. roce věku svého. To může být pravdou, ale taková osoba pravidelně mívá špatný zrak, pokud hledění na dálku se týče a ve svém hledění byla krátkozrakou. Lidé nerodí se s krátkozrakostí, nýbrž stávají se krátkozrakými, když jsou nuceni hledětí stále na blíže předměty.

Mnoho případů nervových chorob může být vyhlázeno nosením brýlí. Brýle sice nemohou vyléčiti nemoc, ale mohou utišiti nervový systém, který často způsobuje tak vážné choroby jako je ta nec sv. Víta. Jestliže uvážíme, že polovina našich nervů, přicházejících z mozku, je spojena tím či oním způsobem s očima, nemusí být překvapení, když podivávají na něco hrozného ofese celým našim systémem a že omdlíme a trneme. Vyprávění o takových případech na nás tak nepůsobí.

Zločinec často houzevnatě popírá svoji vinu a prizná se, když přiveden je ku své zavraždění oběti. —

Někdy zločinec je nucen diváti se na pohyblivé obrázky imitace toho, co učinil a priznání následje. Diváme-li se na pohyblivé se vlny moře, býváme postiženi mořskou nemocí. Mohou být uvedeny i jiné příklady toho, jak pohled na různé věci má vliv na celé naše ústrojí. Z toho pak můžeme si učiniti představu o tom, že napjetí očí a vadný zrak může způsobiti nesnáze celého tělesného systému a zvláště pak nervového systému. Jsme-li nuceni hledětí na něco, na co hledětí nejsme zvyklými, navíme se značně. Přivedme silného venkovského hocha do cirkusu, kde je pro něho nutno napínati oči a unaví se více, než při celodenní práci v poli, přes to, že sedí.

To platí zejména při pohlžení na ohňostroje o čtvrtém červenci, anebo při jiných příležitostech. Pohlžení na ohňostroje unaví nás více, než celodenní práce.

Z toho důvodu, potřebujeme-li brýle, měli bychom si je opatřiti a na nie se neohlížeti. Jestliže osoba vidí normální písmenka tři osminy palece vysoká na vzdálenosti dvoacetí stop každým okem zvláště, neznamená to ještě, že nepotřebovuje brýle. Oči mohou se napnouti, ale to jenom škodí zraku.

Krátkozraké osoby vidí špatně na dálku, ale mohou vidětí dobře předměty z blíзка. Také dalekozrači lidé mohou lépe rozpoznati předměty, jsou-li ve větší dále, ale to nebývá pravidlem. Dalekozrači pravidelně vidí dostí dobře na jistou vzdálenost, ale nevidí dobře, nalézá-li se více na blíзка. Lidé, kteří při jízdě na vlaku onemocní a i vrhnou, mají obyčejně vadné oční svaly, přes to, že zrak a oči mohou být normálními.

(Pokračování.)

Společnost pro postavení Havlíčkova pomníku, skládající se z Čechů, kteří jsou nyní občani této republiky a kteří posud stále milují svoji rodnu zem a její památky, po šestiletém úsilí sebrala značné veliký obnos na pořízení pomníku, který postaven byl, když byl sem dopravěn až z Prahy, v Chicagu, a sice v Douglas parku. Tvůrcem pomníku, sochy vlastní, jest český akademický sochař — Josef Strachovský. Pomník byl odhalen a veřejnosti odevzdán dne 30. července 1911 v příležitosti velkého shromáždění Čechů ze všech států Unie a zde rozených Americanů, milovníků tv svobody a nadšených ctitelů hero-ů, jakým byl Havlíček. Na pomníku je český nápis, který praví: "Přislíbujete si mně, vyhrážejte si mně, přece zradcem nebudu!"

SBÍRKA PRO ČESKÉ NÁRODNÍ SDRUŽENÍ.

- Až do 1. března 1918 Vydatelét "Pokroku" odvedli zdejším Odbocem C. N. S. celkem \$2,278.73. Na novo: Dne 8. března oznámeno: Pro Krajský výbor Č.N.S. \$12.00 Dne 15. března: Pro Krajský výbor Č. N. S.: Vác. Jambor, Spencer, Neb. \$ 1.00 Jan Herra, Naper, Neb. ... 3.50 Anton Zemek, St. Mary's, Kansas. ... 6.00 Jan Čapek, Milligan, Nebr. 1.00 Celkem. ... \$11.50 Kraně, kdo jste ještě nepřispělí na osvobození milé naší staré vlasti, jež pod tyranskou vládou rakouskou nezměrně upí, a na umírání bídý válkou nevinné postižených bratří, neodkládejte a pomozte jakýmkoliv obnosem, na kterýž závod "Pokroku" bude Vás v časopise kvitovat. Osvobozovací akce, jež je spojena se značnými obtěmi, den ze dne jeví se sličnější a právem lze se nadíti, že pro nás těžce zkoušený český národ vzejde konečně z dlouhého želaná svoboda. Proto, krajaně, pomáhejte dle své možnosti!
- DR. JOS. F. MAREŠ, český zubní lékař, 1004 First National Bank Bldg., 16. a Farnam, Omaha, Tel. Doug. 509. — Advertisement 5-11.